

PATĒRĒTĀJU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS CENTRS

Vadlīnijas preču un pakalpojumu cenu norādīšanas kārtībai cenu paralēlās atspoguļošanas periodā *

RĪGA

Ievads

Vadlīniju izstrādes mērķis ir skaidrot cenu norādīšanas prasības cenu paralēlās atspoguļošanas periodā.

Paralēlās atspoguļošanas periodā preču un pakalpojumu cenu norādīšana gan latos, gan *euro* palīdzēs patērētājiem sekot līdzi cenām un aprast ar jauno valūtu, kā arī ļaus sabiedrībai jau laikus sagatavoties norēķinu valūtas maiņai un atvieglos preces vērtības salīdzināšanu *euro* un latos.

Preču un pakalpojumu cenu norādīšana abās valūtās notiks saskaņā ar oficiālo lata un *euro* maiņas kursu, strikti ievērojot matemātiskos principus. Šāda prasība par cenu norādīšanu abās valūtās paredzēta, lai nodrošinātu patērētāju tiesību aizsardzību un ierobežotu preču un pakalpojumu cenu spekulatīvu kāpumu, kā arī lai palīdzētu patērētājiem pieņemt uz informāciju balstītu un ekonomiski pamatotu lēmumu.

Sekojošajiem vadlīnijām un tajās sniegtajiem piemēriem un paskaidrojumiem, uzņēmējiem būs vieglāk izprast prasības preču un pakalpojumu cenu norādīšanai paralēlās atspoguļošanas periodā.

Vadlīniju saturs:

1. Vispārīgie jautājumi
2. Preču un pakalpojumu cenu konvertācija
3. Preču un pakalpojumu cenu norādīšana periodā no 2013.gada 1.oktobra līdz 2013.gada 31.decembrim
4. Preču un pakalpojumu cenu norādīšana periodā no 2014.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 30.jūnijam
5. Preču un pakalpojumu cenu norādīšana, veicot distances tirdzniecību un tirdzniecību ārpus pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas, paralēlās atspoguļošanas periodā
6. Cita noderīga informācija

1. Vispārīgie jautājumi

Paralēlās atspoguļošanas periodā preču un pakalpojumu cenas norāda, ievērojot Ministru kabineta 1999.gada 18.maija noteikumos Nr.178 „*Kārtība, kādā norādāmas preču un pakalpojumu cenas*” (turpmāk – *Noteikumi*) noteiktos principus, īpaši ņemot vērā *Noteikumu* 3.punktā noteikto, proti, cena norādāma tā, lai tā būtu nepārprotama, viegli identificējama un skaidri salasāma un lai patērētājam būtu pilnīgi skaidrs, uz kuru preci vai pakalpojumu tā attiecas. Cenu norāda rakstiski,

izņemot gadījumu, kad patērētājs cenu var uzzināt citā vizuāli uztveramā veidā.

Atbilstoši *Euro* ieviešanas likuma 1.pantā sniegtajiem terminu skaidrojumiem paralēlās atspoguļošanas periods ir laika posms, kurā preču un pakalpojumu cenas norāda gan latos, gan *euro*.

Preču un pakalpojumu cenu paralēlās atspoguļošanas periods sākas trīs mēnešus pirms *euro* ieviešanas dienas, t.i., **no 2013.gada 1.oktobra** un ilgst sešus mēnešus pēc *euro* ieviešanas dienas, t.i., **līdz 2014.gada 30.jūnijam**.

Vispārīgās vadlīnijas uzņēmējiem saistībā ar *Noteikumu* prasībām ir atrodamas Patērētāju tiesību aizsardzības centra mājas lapā www.ptac.gov.lv.

2. Preču un pakalpojumu cenu konvertācija

Latu konvertācijā uz *euro* izmanto Eiropas Savienības Padomes noteikto maiņas kursu no latiem uz *euro*.

Naudas summas pēc latu konvertācijas uz *euro* apaļo līdz tuvākajam centam, ņemot vērā trešo zīmi aiz komata:

- Ja trešā zīme aiz komata ir no 0 līdz 4, tad centa vērtība nemainās;
- Ja trešā zīme aiz komata ir no 5 līdz 9, tad cents tiek apaļots par vienu vērtību uz augšu.

Ņemot vērā iepriekšminēto, konvertējot preču un pakalpojumu cenas ir jānorāda vismaz divas zīmes aiz komata, ja cena, kura tiek konvertēta satur ne vairāk kā divas zīmes aiz komata. Gadījumā, kad pēc konvertācijas pirmās divas zīmes aiz komata ir nulles, tad cenu var norādīt veselās vienībās, t.i. bez zīmēm aiz komata.

Savukārt, konvertējot preču un pakalpojumu cenu, kura satur vairāk kā divas zīmes aiz komata, tās vērtībai *euro* aiz komata tiek norādītas tikpat zīmes, cik noteiktajai vienas vienības cenas vērtībai latos. Šajā gadījumā apaļojot ņem vērā nākamo zīmi aiz pēdējās atstājamās zīmes aiz komata.

- Ja nākamā zīme ir no 0 līdz 4, tad pēdējās atstājamās zīmes vērtība nemainās;
- Ja nākamā zīme aiz komata ir no 5 līdz 9, tad pēdējā atstājamā zīme tiek apaļota par vienu vērtību uz augšu.

Piemēri cenu norādīšanai pēc konvertācijas**:

	Cena latos	Cena <i>euro</i> pēc konvertācijas
1.	3,25 Ls	4,62 <i>Euro</i>

**Šis dokuments nav oficiāla tiesību normu interpretācija, bet ir Patērētāju tiesību aizsardzības centra kā uzraudzības iestādes viedoklis par tiesību normu interpretāciju.

2.	5,06 Ls	7,20 Euro
3.	2,- Ls	2,85 Euro
4.	2,81 Ls	4,00 Euro vai 4,- Euro
5.	0,969 Ls	1,379 Euro
6.	0,1819 Ls	0,2588 Euro

****Piemēros izmantots Latvijas Bankas oficiālais euro kurss pret latu, t.i., 0,702804, kas nav uzskatāms par Eiropas Savienības Padomes noteikto maiņas kursu saskaņā ar Euro ieviešanas likumu. Pārdevējiem un pakalpojumu sniedzējiem jāizmanto Eiropas Savienības Padomes noteiktais maiņas kurss!**

3. Preču un pakalpojumu cenu norādīšana laika periodā no 2013.gada 1.oktobra līdz 2013.gada 31.decembrim

Laika periodā no 2013.gada 1.oktobra līdz 2013.gada 31.decembrim pārdevējiem un pakalpojumu sniedzējiem papildus cenu norādīšanai latos ir jānorāda cenas arī *euro*. *Euro* valūtā obligāti jānorāda preces vai pakalpojuma galīgā pārdošanas cena (t.i., cena, kādu patērētājam jāmaksā par precī vai pakalpojumu). Pārējo cenu (t.i., noteiktas mērvienības cenu un sākotnējo cenu) norādīšana *euro* nav obligāta. Tomēr pārdevēji un pakalpojumu sniedzēji ir tiesīgi visas cenas norādīt abās valūtās, ievērojot *Noteikumu* 3.punktu.

Precēm, kuras nav iepakotas un kuru daudzumu mēra patērētāja klātbūtnē pēc pieprasījuma, norāda noteiktas mērvienības cenu arī *euro*.

Ja pārdevējiem un pakalpojumu sniedzējiem ir norādītas īpašas cenas pastāvīgajiem klientiem (piemēram, pastāvīgajiem klientiem, klientiem ar klientu kartēm, atlaižu kartēm u.tml.), tad arī šīm cenām jābūt norādītām *euro*.

Piemēri**:

Kafija iepakojums 250 gr.	
3,20 Ls	4,55 Euro
12,80 Ls/kg	

Cukurs	
0,85 Ls/kg	1,21 Euro/kg

Kafija iepakojums 250 gr.	
Atlaide -25%	
Jaunā cena:	
2,40 Ls	3,41 Euro
9,60 Ls/kg	
Vecā cena:	
3,20 Ls	
12,80 Ls/kg	

**Šis dokuments nav oficiāla tiesību normu interpretācija, bet ir Patērētāju tiesību aizsardzības centra kā uzraudzības iestādes viedoklis par tiesību normu interpretāciju.

Televizors.
210 Ls 298,80 Euro
Ar klienta karti:
190 Ls 270,35 Euro

Baseina apmeklējums
7,- Ls 9,96 Euro
Individuāla peldētāpmācība
14,75 Ls/st. 20,99 Euro/st.

Stilista pakalpojums
Matu krāsošana
16,- Ls 22,77 Euro

****Piemēros izmantots Latvijas Bankas oficiālais *euro* kurss pret latu, t.i., 0,702804, kas nav uzskatāms par Eiropas Savienības Padomes noteikto maiņas kursu saskaņā ar *Euro* ieviešanas likumu. **Pārdevējiem un pakalpojumu sniedzējiem jāizmanto Eiropas Savienības Padomes noteiktais maiņas kurss!****

4. Preču un pakalpojumu cenu norādīšana laika periodā no 2014.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 30.jūnijam

Laika periodā no 2014.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 30.jūnijam pārdevējiem un pakalpojumu sniedzējiem papildus cenu norādīšanai *euro* ir jānorāda cenas arī *latos*. *Latos* obligāti jānorāda preces vai pakalpojuma galīgā pārdošanas cena (t.i., cena, kādu patērētājam jāmaksā par precī vai pakalpojumu). Pārējo cenu (t.i., noteiktas mērvienības cenu un sākotnējo cenu) norādīšana *euro* nav obligāta. Tomēr pārdevēji un pakalpojumu sniedzēji ir tiesīgi visas cenas norādīt abās valūtās, ievērojot *Noteikumu* 3.punktu.

Precēm, kuras nav iepakotas un kuru daudzumu mēra patērētāja klātbūtnē pēc pieprasījuma, norāda noteiktas mērvienības cenu arī *latos*.

Ja pārdevējiem un pakalpojumu sniedzējiem ir norādītas īpašas cenas pastāvīgajiem klientiem (piemēram, pastāvīgajiem klientiem, klientiem ar klientu kartēm, atlaižu kartēm u.tml.), tad arī šīm cenām jābūt norādītām *latos*.

Piemēri**:

Kafija
iepakojums 250 gr.
4,55 Euro 3,20 Ls
18,20 Euro/kg

**Šis dokuments nav oficiāla tiesību normu interpretācija, bet ir Patērētāju tiesību aizsardzības centra kā uzraudzības iestādes viedoklis par tiesību normu interpretāciju.

Cukurs
1,21 Euro/kg 0,85 Ls/kg

Televizors.
298,80 Euro 210 Ls
Ar klienta karti:
270,35 Euro 190 Ls

Stilista pakalpojums
Mātu krāsošana
22,77 Euro 16,- Ls

Kafija
iepakojums 250 gr.
Atlaide -25%
Jaunā cena:
3,41 Euro 2,40 Ls
13,64 Euro /kg
Vecā cena:
4,55 Euro
18,20 Euro /kg

Baseina apmeklējums
9,96 Euro 7,- Ls
Individuāla peldētāpmācība
20,99 Euro/st. 14,75 Ls/st.

****Piemēros izmantots Latvijas Bankas oficiālais *euro* kurss pret latu, t.i., 0,702804, kas nav uzskatāms par Eiropas Savienības Padomes noteikto maiņas kursu saskaņā ar *Euro* ieviešanas likumu. **Pārdevējiem un pakalpojumu sniedzējiem jāizmanto Eiropas Savienības Padomes noteiktais maiņas kurss!****

5. Preču un pakalpojumu cenu norādīšana, veicot distances tirdzniecību un tirdzniecību ārpus pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas, paralēlās atspoguļošanas periodā

Distances tirdzniecībā (piemēram, interneta veikalos, katalogos, televīzijā u.c.) un tirdzniecībā ārpus pastāvīgās tirdzniecības vai pakalpojumu sniegšanas vietas (piemēram, piedāvājumu prezentācijās viesnīcās, patērētāja dzīvesvietā vai darba vietā u.c.) preču un pakalpojumu cenas norāda, ievērojot *Noteikumus* un šīs vadlīnijas.

6. Citi jautājumi

- Lai patērētājam būtu vieglāk uztvert cenas latos un *euro*, var izmantot, piemēram, dažādas fona krāsas cenu zīmē.
- Saskaņā ar *Noteikumu* 13.punktu precēm, kuras nav iepakotas un kuru daudzumu mēra patērētāja klātbūtnē pēc pieprasījuma, norāda tikai noteiktas mērvienības cenu. Ņemot vērā iepriekšminēto, paralēlās atspoguļošanas periodā noteiktas mērvienības cenu norāda gan latos, gan *euro*. Gadījumos, kad pēc nosvēršanas preces tiek nomarkētas ar informatīvo uzlīmi, kurā tiek norādīta preces konkrētā daudzuma cena, pārdēvēji ir tiesīgi šo konkrētā daudzuma

cenu norādīt tikai vienā valūtā, proti, līdz 2013.gada 31.decembrim latos un no 2014.gada 1.janvāra *euro*.

- *Noteikumu* 22.⁴ punktā minētais informatīvais materiāls var saturēt vairākas iepriekš aprēķinātas cenas abās valūtās, lai nebūtu nepieciešams to mainīt, mainoties pārdošanas cenai (izņemot gadījumus, kad jauna pārdošanas cena nav atspoguļota iepriekš sagatavotajā informatīvajā materiālā).

Ja rodas jautājumi vai neskaidrības saistībā ar *Noteikumu* un šo vadlīniju piemērošanu, tad Patērētāju tiesību aizsardzības centrs aicina tos uzdot, rakstot uz e-pastu: ptac@ptac.gov.lv vai zvanot uz tālruna nr. 67388646 vai 67388639.